

BISERIC'A SI SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literaria si economica.

Ese o data în septemana: Duminec'a.

Pretiuu abonamentului:	Pretiuu insertiunilor:	Correspondintele sè se adreseze Redactiunei dela „BISERIC'A SI SCOL'A“ in Aradu, la institutul pedagogicu-teologicu, éra banii la secretariatulu consistoriului romanu ortodoxu din Aradu.
Pentru Austro-Ungari'a pe anu . . . 5 fl.—cr.	Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu cam 150 cuvinte 3 fl., pana la 200 cuvinte 4 fl. si mai sus 5 fl. v. a.	
„ „ „ „ „ jum. anu 2 „ 50 „		
Pentru Romani'a si strainetate pe anu 7 „ — „		
„ „ „ „ „ j. a. 3 „ 50 „		

Invitare de prenumeratiune.

Póteca nici odata nu s'a semtitu necessitate mai urgenta de o buna ingrigire si tractare a causeru nóstre bisericesci si scolari, precum si de o desvoltare mai succésa si mai repede a literaturii nóstre, cá chiar in momentul de facia. Cele petrecute in timpul din urma la noi in tíera ne au strepusu fara vo'ra si concursulu nostru in un'a din cele mai grele positiuni mai cu séma in ceea ce privesece scólele nóstre confessionali. In impregiuràrile, in cari ne gasimu astadi, este deci pré naturalu, cá medilócele de pana aci nu sunt de ajunsu, pentru cá se putem infruntá. Ste pedecile, ce le intempinàm in desvoltare, pentru ca se putem urmari cu destulu succesu unu mersu normalu, si se putem luá unu aventu mai insemnatu, indispensabilu pentru sustinerea si desvoltarea nóstra.

In faci'a acestoru consideratiuni s'a ingreuiatu multu mai tare si positiunea acestui organu de publicitate. Necessitátele bisericeii si mai cu séma ale scólei s'au potentiatu atât de multu prin cele intemperate in timpul din urma, — încát astadi, cand suntem in ajunulu semestrului alu doilea alu anului 1879 ne vedemu necessitati a angagiá mai multe puteri de lucru, daca voimu a satisface detorintiei, ce ne amu luatú asupra-ne, si daca voimu a corespunde cât mai bine pretensiuniloru celor multe, ce le are publiculu si mai cu séma scól'a facia de noi.

Din parte-ne marturisimu, cá suntem gat'a a face totulu, ce ne va fi prin putintia in acésta directiune. Resultatulu acestei grele întreprinderi va fi inse pendinte de spriginulu, ce lu-vomu aflá la publiculu romanu.

Martoru ne este ceriulu, cá nu amu fundatu, si nu ne amu angagiatu in servitiulu acestei foi din nici unu altu indemnu, decât curatu numai din motivulu de a satisface unei necessitati a dencu semtite in biserica si scóla, dar mai cu

séma in diecesele Aradu si Caransebesiu, si astfelu a depune denariulu nostru pe altariulu causei celei sante si mari, ce o urmarimu prin aceste doue institutiuni fundate de Salvatoriulu lumii.

Numai acestu motivu ne va fi si in viitoriu idei'a conducetória in acésta întreprindere a nóstra, si daca apelàm de nou la spriginulu on. publicu, o facemu acést'a in speranti'a de a mari cât mai curend formatulu si cuprinsulu fóii nóstre, dandu încát ne voru permite impregiuràrile câte unu suplementu, séu chiar facendu se apara din cand in cand de doue ori pe septemana. La acésta resolutiune ne a indemnatur esperientiele de pana acum, cari ne au convinsu, cá spaciulu, de care dispunemu este pré angustu facia de multele cestiuni, de cari avemu a ne ocupá conform programului.

Deschidendu deci abonamentu nou la „Biserice'a si Scól'a“ pe semestrulu alu doilea alu anului 1879, rugàm pe on. publicu romanu a ne dá si mai departe spriginulu seu. Specialu invitàm pe acei domni, cari dorescu a prenumerá diariulu nostru, cât si pe acei domni abonenti, a caroru abonamentu espira cu finea lui iuniu, a trimete costulu abonamentului cât mai in graba, ca se ne scimu orientá cu tiparirea numerului esemplarielor necesarie, si ca se nu venimu in acea neplacuta positiune, in carea ne am aflu in semestrulu ce espira, de nu am pututu trimete unele esemplarie din fóia la domni abonentu, cari s'au insinuatú mai tardiu.

Preciulu abonamentului remane totu celu vechiu, adeca 2 fl. 50 cr. pe semestru. Banii de prenumeratiune ne rugàm a se adresá la administratiunea diurnalului: secretariatulu consistoriului eparchialu romanu ort. din Aradu. Pentru inlesnire recomandàm assignatele postali (Post-Anweisung, posta-utalvány.) *Redactiunea.*

Respunsu la „Romania libera“ si „Gazeta Transilvaniei.“

(Fine.)

Trecandu la subiectulu, ce ne preocupa specialmente, noi am disu si repetimu, că procederea prelatiloru nostri, facia cu proiectulu de maghiarisare, erá in deplinu acordu cu vointi'a nationala. Vocea loru erá vocea poporului insusi! Arhiereii romani au fost trimisi in acésta afacere, ca se apere dulcea nóstra limba, de insasi natiunea romana! „Gazeta Transilvaniei“ inca recunósce, că Metropolitii si Episcopii, in urm'a inaltei demnitati, ce li-o da oficiulu loru eclesiasticu, sunt, si astadi ca si in trecutu, cei mai destinsi *representanti ai poporului romanu.*¹⁾ Si in cestiunea presenta „*romanii au vorbitu numai prin organele loru bisericesci*; natiunea romana ca natiune nu s'a pronuntiatu, si nu se póte pronuncia, căci decandu fú resturnata autonomi'a Transilvaniei, reprezentantia legala nu au mai avutu.“²⁾ Pana aci „Gazeta“ este deplinu corecta in judecat'a sa, si noi i multiamimu de sincer'a marturisire, ce-o aduce in favorea asertiunei nóstre, că biserice'a romana a remasu sinonima cu natiunea, a remasu aparatórea nationalitatii nóstre, cu deosebire in afacerile, in care „natiunea romana ca natiune nu se póte pronuncia!“

Insa vociferarile corespondentelui „Romaniei libere“: „mergereá la regele, o noua injosire, petiti'a de cersire, prin care se renéga principiulu de protestare romanescu, si se jurá — furtum — pe constituti'a si legile unguresci, sunt actele mai noue si mai alese a-le „marei metropolii greco-orientale din Ardealu si Ungaria,“ acestea desteptandu, precum se vede, in „Gazeta“ jalusi'a de reputatiunea ortodocsiei sale in politic'a nationala, o face se-si schimbe tonulu didacticu de mai nainte, si se intrebe cu unu felu de emfasa: „Cine va cutezá in sa se sustiena, că natiunea romana a fost reprezentata de catra acesti arhierei, cari in urm'a inaltului loru oficiu sunt membri pe viétia ai casei magnatiloru?“ „Gazeta“ dara nu mai recunósce, că episcopii sunt „representantii cei mai destinsi“ ai poporului romanu. „*Arhiereii cari stau in fruntea bisericiloru nóstre, dice ea, au crediutu de a-loru detoria de-a merge si inaintea parlamentului si ai spune, cari sunt temerile si cari dorintiele credintiosiloru loru, de aci in sa nu se póte nici decum deduce, că ei ar fi voitu si ar fi potutu se represinte acolo intregu poporulu romanu*“ . . . etc. Er mai josu adaoge: „Nu voimu se mai esaminamu, daca acestu din urma pasu alu Arhiereiloru nostri a fost din punctu de vedere politicu consultu séu

nu, dar marturisimu, că nu ne-ar fi parutu reu, daca ar fi lasatu magnatiloru unguri bucuri'a, de a poté primi cu unanimitate legea de maghiarisare“ . . . etc. „Cu tóte acestea, termina „Gazeta“, dupa a nóstra convictiune, totalitatea romaniloru au consimtitu cu opozitiunea ce au facu'to Arhiereii nostri, *in apararea autonomiei bisericesci si scolare, desu pomenitului proiectu de maghiarisare, dar a consimtitu numai in principiu, nu si cu modalitatea cum s'a facutu acea opozitiune*“ . . . etc.³⁾

Éta desavuarea propria, pre care „Gazeta“ n'o intielege! Mai nainte ea recunoscuse prelatiloru nostri celu pucinu meritulu d'asi fi facutu detori'a, cerendu numai, ca si „natiunea se si-o faca pe a sa, dandu-le spriginulu cuvenitu si luptandu intre marginile legeri in strinsa concordia atátu pentru delaturarea noului pericolu, cât si pentru imbunatatirea generala a sortii sale.“⁴⁾ Acuma in sa ea nu le recunósce nici unu felu de meritu, ci o spune limpede, că *reu au facutu prelatii romani* participandu la desbaterea memoratului proiectu de lege in cas'a magnatiloru, si că astfelu romanii au consimtitu numai in principiu nu si cu *modalitatea* cum s'a facutu opozitiunea. Ceea ce, cu alte cuvinte, insamna, că romanii in fapta nu consimtu cu opozitiunea facuta de Episcopi. Acest'a e sensulu si logic'a cuvintelor „a consimti cu principiulu si nu cu modalitatea“, căci nu in principiu, care e unu cuventu fara putere, sta opozitiunea, ci in *fapta*, si in casulu concretu, modalitatea opozitiunei e fapta complinita! Apoi „Gazeta Transilvaniei“ indegetatu-a ea óre vre-o *modalitate*, ca in urma se aiba cuventulu d'a nu fi multiamita cu modalitatea urmata de Episcopi? Noi dicem ca nu! Er daca n'a indegetatu, si in fine totusi desaproba „modalitatea“ opozitiunei odata seversita, fia si pe consideratiuni politice, óre nu vine ea atunci cu ideile sale dupa consumarea actului? Sinceru vorbindu, noi nu vedemu in apreciarile „Gazetei“ din Nr. seu 36 nici o magulire pentru prelatii nostri. A-i provová se intrevina cu auctoritatea si influinti'a loru la locurile competente, pentru inlaturarea primejdiei, ce amenintia cultur'a si limb'a nationala, si apoi, dupa o lupta démna si opozitiunea energica, ce au facutu pomenitului proiecte de lege, a-i intimpiná cu ingratitude, si facandu-i culpabili de unu actu contrariu cu vederile si simtiemintele natiunei, acestea nu sunt ele nisce insulte nemeritate?

Intielegemu scrupulii, ce-i are „Gazeta Transilvaniei“ si „Romania libera“, scrupuli formulati pe temeulu politice de „passivitate.“ Noi

1) „Gazeta Trans.“ Nr. 12.

2) „Gazeta Trans.“ Nr. 13.

3) „Gazeta Trans.“ Nr. 36.

4) „Gazeta Trans.“ Nr. 12.

insa neavendu missiunea d'a face aci politica de „passivitate“ ori de „activitate“ constatam numai si astadata, că atitudinea prelatilor nostri in afacerea proiectului de lege pentru maghiarizare este espressionea vederilor si a simtiemintelor nationale. Ei au reprezentatu in această grava si vitala cestiune pe insasi nationalitatea romana. Fiacare Episcopu representă o parte a poporului romanu si toti laolalta reprezentau intregu poporul. Si daca Episcopii n'au atinsu in reprezentatiunile loru asternute la tronul si in vorbirele loru espresu, că ei reprezenta natiunea romana in intielesu politicu, cineva judecandu cu destula logica va află, că această tacere aparenta, si-are motivulu seu in raportulu, care unesce midilócele cu scopulu, in raportulu, ce esista intre biserica si nationalitatea romana. Prin urmare nu biserica eră reprezentata prin Episcopii sei in parlamentu, ci mai vertosu prin ei biserica representă si astadata natiunea romana; căci nu de dogme séu intrebari teologice se tractă acolo, ci de limb'a poporului, de limb'a nationala! Biserica romana avea interesu de această afacere numai pre cât eră atinsa si interesata prin ea nationalitatea romana!

Cand recunóscemu dara capiloru bisericesci missiunea d'a representă biserica si natiunea romana, d'a lucră in numele ei, in vreme de lipsa, prin această nu voimu a-le dá órecari privilegii si arbitraritate in actiunile nationale, bisericesci ori politice. Aci pretindemu impreuna cu „Romania libera“: Cand e vorba de cestiuni nationale, Arhiepiscopu trebuie se mérga cu natiunea, *in acordu cu hotaririle intregului nationalu.* Cu acea deosebire numai că, noi nu recunóscem de hotariri a-le „intregului nationalu“ facia de unu sinodu eparhialu, ori congressu nationalu, nici hotaririle conferintiei dela Miercurea, nici acelei dela Sibiu, precum nici hotaririle ori-carei conferintia dupre calapodulu acestor'a. Chiar in cestiunea lezei de maghiarizare Episcopii au procesu in acordu cu vointia poporului, si numai provocati de densulu. Actiunea loru in sa nu impedece de felu, ca natiunea romana se intre in noua actiune, si concentrandu-si tóte fortiele sale se lupte pentru egal'a indreptatire pe terenele vietii publice de statu.

V. M.

Manier'a si Art'a.

(Continuare.)

S'a disu, că ómenii potu ajunge in vietia prin temperamentu tocm'a atât, cât potu si prin talentele loru. Fara a ne ocupá de această asertiune notámu aci ceea ce este sciutu; că *noroculu omului depinde in mare parte de temperamentulu seu, dar mai cu séma de dispozițiunea sa, de manierele sale afabile, si de promptitudinea, cu carea se aréta facia de altii, cu unu cuventu de lucruri, cari tóte apartienu la purtare.* Sunt multe modurile, in

cari se póte face cineva vinovatu de o purtare rea, asia d. e. prin negligentia in imbracaminte, prin necuratienia, séu prin datini stengace si respingetorie. Unu omu, cărui'a nu-i place curatienia, devine neplacutu in societate, si vatama prin această *bunulu gustu si simtiemintele altor'a.* Acesta impregiurare tradéza *lipsa de atentiune si politetia.* David Ancillon, unu missionariu vestitu pentru studiulu si marea ingrigire, cu carea lucră predicile sale dicea: „Acel'a nu aréta stima facia de publicu, carele nu-si da destula ostendela a se pregati cât mai bine, cand pasiesce naintea lui. Unu astfelu de individu comite *contra politetii unu pecatu tocma asia de mare,* ca si celu ce apare la o solemnitate imbracatu in haine si papuci de casa.“

Manier'a perfecta este atât de *naturala,* încât se pare, că este *inascuta.* Nimicu forciatu nu se unesce cu *manier'a.* Rochefoucauld a disu, că „nimicu nu ne impedece mai multu a fi naturali, ca sforciarea nóstra de a aparé de atari.“ In maniere *totulu trebuie sè-se baseze dara pe sinceritate si adeveru, si sè-se manifesteze in politetia, afabilitate si stima facia de altii.* Omulu de inima si sinceru este preventoriu facia de toti. Presentia lui inspira societatii, in carea se afla, unu *farmecu, ér prin purtarea lui cuceresce inimile tuturor.* Cu chipulu acest'a manier'a desvoltata devine pentru omu o *adeverata putere.*

Se crede de regula, că manierele frumóse sunt mai cu séma o insusire a individiloru din clasele mai inalte ale societatii. Acesta credintia are cuventu, *daca considerámu bunele impregiurari, in cari si-au facutu acesti ómeni educatiunea.* Cu tóte acestea nu avemu nici celu mai micu motivu, carele ne ar poté conduce la conclusiunea, că este imposibilu, că clasele de jos ale societatii se na póta adoptá in contactulu loru socialu acele maniere frumóse ca si clasele superioare. Astfelu celu ce muncesce cu diu'a inca póte stimá pre cei de categoria s'a intocma ca si celu ce muncesce cu spiritulu. Omulu póte fi preventoriu si cu politetia, si cand n'are multe parale in buzunariu. *Politetia nu ne costa nimicu, dar cu ea o putem duce fórte departe. Ea este ajutoriulu celu mai eftinu, si art'a cea mai modesta dintre tóte, este in se atât de folositoria, si ne prepara atâtea avantaje si placeri, încât mai că a amu poté numerá in rendulu sciintielorú classice.*

Fiacare natiune are câte o parte buna, prin care intrece pe altele, astfelu fiacare invétia dela altele câte ceva bunu. In privintia manierelor francezulu ocupa locul primu in lume. In Franci'a si celu din urma lucratoriu se pórtá cu tóta politetia, si observa bun'a cuviintia facia de toti. Acesta impregiurare scutesce pre lucratoriulu francezu de multe rele, i-inspira o stima facia de persón'a sa, si mai pre sus de tóte lu-indémna a-si insusi unu *gustu bunu.* Acest'a este de mare valóre pentru vietia. Elu ne face crutiatori, si ne indulcesce órele de lucru si de repaosu, ér cand este impreunatu cu diligintia si cu implinirea detorintiei *ne prepara cea mai mare placere.* Gustulu bunu indémna pre omu mai departe la cultura, i-inspira bunavointia facia de altii, si-lu face veselu, ér cand este impreunatu cu afabilitate, simpatia si inteligentia este pentru omu o podóba si unu isvoru de placere si in cele mai grele impregiurari ale vietii.

Cea dantaiu si cea mai buna scóla a manierelor ca si a caracterului este totdeuna *cas'a parintésca, ér femeia cea mai buna invetiatoria.* Manierele ce le observámu in societate nu sunt mai bune séu mai rele, si nu sunt altu ceva, decât *oglind'a manierelorú din*

familia. Dacă a fost inse cineva atât de nenorocosu, ca în familia se nu-si p^ota însuși o buna maniera, prin ac^ost'a caus'a nu este perduta. Reulu se p^ote repará prin *esperienti'a vietii*, si mai cu s^ema prin *contactulu* cu ómeni, cari se gasescu în bune conditiuni în ac^osta privintia.

Manierele bune se *baséza în mare parte pe tactu*, séu pe modulu, dupa carele procedem noi în diferitele impregiurári ale vietii facia de altii. Tactulu este pentru omu în greutátile vietii de mai mare folosu, decát chiar talentulu séu sciinti'a. Aceste dóue din urma sunt numai atunci de valóre, daca sunt împreunate cu tactu, pentruca numai prin ac^ost'a se potu aplicá în viétia, si potu deveni folositorie individului, care le posede si societátii, din carea face parte. „*Talentulu, dice unu scriitoriu, este putere, tactulu este arta, talentulu este pondu, tactulu este miscare, talentulu ne invétia, ce avemu a face, ér tactulu ne spune, cum se purcedemu la fapte, talentulu face pre omu capabilu de stima, ér tactulu lu-face, ca se fie stimatu, talentulu este avere, ér tactulu este moneta sunatória.*“

O diferentia între omulu cu tactu finu si celu fara tactu ne infaciséza urmatóri'a conversatiune între ministrulu de esterne alu Angliei, Palmerston si sculptorulu Behnes. La ultim'a convenire ce o avura densii, întrebá sculptorulu de ministru: „Ce avemu nou din Franci'a, Mylord, cum stámu cu Louis Napoleon? Ministrulu la ac^osta întrebare încr^etí fruntea, si dise: „In adev^eru, nu sciu nimicu, domnulu meu, inca n'am cetitu diurnalele.“ Bietulu sculptoru posedea multe calitáti frumóse si unu adev^eratu talentu, apartienea inse la ac^oi multi ómeni cari din lipsa de tactu si-grescu carier'a.

Este pré adev^eratu, cá fórt^e multi ómeni întrebuintéza manierele numai de o masca, sub carea ascundu sufletele loru negre. Unu ochiu ageru inse p^ote totdeun'a deosebí între manierele frumóse, cari sunt espressionea internului si între insielatiune. În ac^ost'a consta adev^erat'a rutina de viétia. De alta parte sunt multi ómeni, cari posedu frumóse cunoascintie si suflete nobile, în viétia inse ii-vedemu fórt^e neajutati si cuprinsi de o sífiá. În astfeliu de impregiurári ei nu se potu înaltia' la loculu, ce le compete în societate, si nu-si potu folosi nici siesi nici semeniloru loru. De aceea prim'a detorintia a fiacarui individuu este de a îngrijí ca se-si însusiésca maniere frumóse.

(Va urmá.)

Despre bolduri séu stremuri.

(Continuare.)

2. Boldulu spre cascigu.

Acestu boldu merita deosebita atentiune, cáci prin procedura gresita p^ote degenerá în pecate grele si fapte nemorale. Sunt pedagogi, cari pretindu sterpirea acestui boldu, cáci elu ne léga de cele pamentesci si este isvorulu multoruu rele din lume. Cumca ac^osta parere e gresita, nu sufer^e în doá. Nici o însusire nu e proprietatea omului, fara ca se nu aiba unu scopu óre care. Se stirpimu numai stremurulu spre cascigare séu avere, si vomu vedé cum se voru respandí: *lenea, derapanarea averiloru, ignorantia, nedreptatea si multe alte rele*. Óre prin ce ne conservámu viétia, prin ce ne asigurámu o viétia mai placuta, prin ce vomu ajunge în posesiunea multoruu lucruri, déca nu prin midilócele materialu? Se cere deci ca acestu boldu se *fia cultivatu în directiune sa-*

lutaria; se *fia supusu prescripteloru ratiunei*, cáci opunendu-se acestor'a — produce multa stricatiune si devine unu adev^eratu biciu pentru noi.

Si în privintia acestui boldu *famili'a* e chiamata a-i dá o directiune buna. În cerculu familiei sé se dede copilulu a deosebi obiectele cele pretiuite de catra cele neinsemnate, si astfeliu a le dejudecá dupa valórea loru adev^erata. La inceputu copilulu crede tóte obiectele de ale sale, tractéza cu ele dupa placulu seu, pentruca n'are ideia despre proprietate. Indata ce inse va fi în stare a deosebi între lucrurile sale si ale altor'a, va se dica, candu scie ce însemnéza „alu meu“ si „alu teu“, atunci educatiunea sé se nevoiésca a indepliní cunoscentia prin fapte; se pretinda dela copilu, ca tóta averea straina se n'o considere ca proprietatea sa, ci s'o lase în integritatea ei. Déca capeta în mana obiecte straine, atunci se le privésca, dar sé nu-i permitemu, ca se faca cu ele ce-i place.

Educatiunea sé se nevoiésca, ca copilulu se invetie a pretiui totu ce are în posesiunea sa, adeca se-lu dede la *economisare* prin ordinea buna. Esemplele practice se lamurésca pre copilu intru aceea, cá tóte cáte le are sunt procurate cu multa sudóre, deci *trebue bine pastrate, ténute în ordu bunu si curatienia mare*. Se stimulému pre copilu, ca si elu se *fia gat'a* la ocaziuni însemnate a dá si a *ajutorá* pre altii, candu pretinde necesitatea si simtiulu de umanitate. Se-i aretámu prin ilustratiuni vii, cá societatea n'ar prosperá în mesur'a receruta, séu cá dóra s'ar si nimici în lips'a de spriginu recipocu.

Din degenerarea boldului spre avere, se nascu: *egoismulu, avariti'a, furtulu si resipirea*.

Egoismulu este bas'a releloru, unu adev^eratu veninu, care nimicesce cu incetulu; elu impedeza multe fapte bune, opresce libertatea si adóra sclavagiulu. Egoistulu se considera ca si centrulu universului, tóte le face si indeplinesce numai *pentru interesele proprie*; elu nu cugeta cu lumea, carea lu-impresóra, lui nu-i pésa de legile si institutiunile intielepte, nu tiene contu de dreptate, simtieminte morale, iubirea facia de omenime s'a stinsu din sinulu seu cu totul. Egoistulu nimicesce totu, ce-i p^ote causá paguba ori cât de neinsemnata, si tientesce în tóte si preste totu *numai la cascigulu propriu*.

Cunoscendu reulu, cauta sé-lu stirpimu cât mai iute, ca se nu prinda radecini. Copilulu trebue convinsu inca de micu, cá midilócele materialu *nu se considera ca scopu alu vietii ci numai ca midilocu*; ér societatea *nu p^ote înaintá cand i-se denéga spriginulu recerutu*. Prin raspandirea egoismului ce s'ar alege de iubirea reciproca si de bucuriile vietii trecatóre? Ddieu ne iubesc^e pre toti cu asemenea iubire, si elu inca pretinde dela noi, ca se ne iubimu unulu pre altulu, se ne ajutorámu în nezasuri si neajunsuri; de aceea se nu venámu numai interesele nóstre, se nu calcámu în picióre totu, ce nu ne face prospecte de cascigu. Se nu pretindemu dela societate binefaceri, ajutóre, déca noi nu facemu pentru'ea nimic'a, ci tóte pentru noi. Si aici esemplele sunt detatóre de tonu. Copilulu incungiu-ratu de asemenea spiritu nu va degenerá în egoismu.

Déca boldulu spre cascigu se preface în patima, atunci duce la *avaritia*. Avarulu traiésce numai pentru averea sa, tóta bucuri'a lui se reduce la înmultirea averei. Si fiindu cá avarulu considera avuti'a ca idealulu vietii sale, elu vietiucesce în cea mai mare retragere, isolatu de societatea omenésca; sufer^e neajunsuri, lipse evidente în mancári si imbracaminte, se *mistruiesce pe sine însusi* numai pentru ca sé se marésca totu mai

tare avuti'a sa. Cu tóte aceste avarulu n'are nimic'a; averea nu este a sa, ci densulu este sclavulu averei. Si cu cât móre mai avutu, cu atât a trairu mai miserabilu, in lipse si neajunsuri grele. Avarulu nu numai că nu se lupta pentru binele comunu, ci strica, nimicesce, de unde crede a trage ceva folosu.

Cu tóte că avariti'a nu e desvoltata inca in copii, ea inse incepe a se incuibá in cerculu familiaru; chiar pentru aceea trebuie se ne cunóscemu si cu tractarea ei. Parintii sémana in copii reulu acest'a prin procedur'a loru necorecta. Adesea se vaiera între copii, descriu neajunsurile in cele mai negre colori, insuffa in ei spaima facia de viitoriu, si copiii voinđ a-si asigurá viitoriulu inca de micuti incepu a resigná dela multe lucruri necesarie vietii loru, devinu pré crutiatori, chiar si acolo, unde nu se recere, ba e periculosu. Séu că parintii insii sunt avari, detragu dela gur'a copiiloru tóte, ii-lasa lipsiti, si copii voru vedé mai târdiu, că nu seraci'a parintiloru a fostu caus'a cumca ei au suferitu atâtea si au trairu asia de reu. Éta esemplele atragu!

Copii, cari inclina spre avaritia, trebuie condusi adese in societati alese, unde se intimpine iubire, se auda vorbindu-se despre compatimirea seraciloru, cari sunt avisati la ajutoriu strainu; se fia incungiurati de individi respectati, cari se li descrie in colori urite patim'a avaritiei dimpreuna cu efectele ei stricatióse.

Cu avariti'a merge mana in mana *furtulu*. Si aici averea se privesce ca scopu. Boldulu degeneratu, pré usioru inclina spre a luá fara invoéla si scire proprietatea altui'a, pentru că séu se se marésca averea propria, séu se nu suferé scadere. Intru acést'a stá furtulu. Si la acést'a patima contribue educatiunea gresita din familia. Mai alesu mamele adese deprindu pre copilasi la furtu, cându li demanda se mérga la vecini si se aduca unele si altele, dar se grigésca, ca nu cumva se-i véda cineva. Si aducandu copilulu obiectele cerute, mam'a inca lu-mai lauda, lu-saruta pentru istetimea dovedita; si apoi nu e mirare, daca de altadata copilulu va luá si fara invoél'a cuiva obiectele straine. Elu crede, că-i bine, pentru că a capetatu lauda. Sermana familia cum sapi tu nevinovatiloru gróp'a nefericirei!

Pentru sterpirea acestui reu, se recere ca se convingemu pre copilu cât mai temeinicu despre conceptele „*alu meu*“, „*si alu teu*“; se *invetie a stimá lucrurile proprie*, éra cele straine a nu le atinge fara permissiune, séu ale aduce si a casa. Cea mai mica ansa la furtu se n'o desconsideramu; ori ce gresiéla bagatela in privinti'a acést'a se fia pedepsita cu precautiune. Se ne ferimu inse de a titulá pre celu ce a gresitu de „*lotru*“, séu a descoperi si altor'a faptulu, că-ci acestu pasu nimicesce simtiulu de onóre alu copilului, lu-face desperatu.

Contrariulu economisrei este *resipirea*. Resipitoriulu e usioraticu, nepasatoriu facia de ceea ce are; elu traiesce numai pentru presinte, cu viitoriulu nu-si sparge multu capulu. Scopulu essistintiei sale este traiulu celu bunu, petrecherile incantatórie; de aceea elu arunca fara precaugetare totu ce are, resipese cele primite pentru a-si satisface poffteloru slabe. Caus'a resipirei e, că copilulu e impresoratu in cerculu familiei de multe lucruri placute, capeta jocarei de totu feliulu, cari daca le strica se n'locuiescu prin altele si asia merge pe di ce merge, pana candu copilulu nu mai pretiuesce obiectele, devine necrutiatoriu facia de totu ce are, lui i place varietatea. Unu asemenea individuu nu invétia a cunóscé partea rea a lumii; se increde in

poterile, cari sunt midilócele banesci, si secandu odata aceste, si indestulirea a peritu. Cei resipitori de comunu n'au sirsitu bunu.

Se impiedecámu latirea acestui reu prin dedarea copiiloru la *economisare*.

(Vá urmá.)

Érasi despre manastirea Fibisiului in Banatu.

(Continuare.)

Ne obiectéza serbii mai departe, că ori cum ne vomu sforciá noi romanii, totusi manastirile din cestiune si altele sunt ale loru, si nu ale romaniloru, ca unele ce sunt ridicate de densii pe banii si averea cea multa, ce o au adusu din Serbi'a. Ba mergu atât de departe, de dicu, că ei aru fi ridicatu unele biserici chiar si pentru romanii, pentru care romanii le sunt detori cu multiemita, ér nu cu vecsatiuni, si pretensiuui. Aci intrebui inse, cu ce bani si avere au potutu veni serbii incóce, ei, cari au *scapatu numai cu fug'a*, si cu ce au potutu aduce in spate-d'inaintea turciloru, a acestoru inimizii grósnici, ca cari de crudi nu au mai vediutu Europ'a, si a caror'a tíera a fost devastata si nimicita cu totulu prin focu si feru de acesti barbari? Ca se fi potut veni serbii incóce cu bani si avere multa, trebuiá antaiu cá Serbi'a, tíer'a loru, se fie fost o tíera avuta si bogata in auru, argintu si alte producte naturale; dara Serbi'a precum astadi, asia si atunci, a fost un'a dintre cele mai *infertile si improductive provincie ale Europei*. Alu doilea ar fi trebuitu, ca se-si fi vendutu tíer'a loru altui'a. Ei, dar cui erá se o venda? Séu dóra *Venetianiloru si Genovesiloru*? căci pre acele timpuri, numai acestor'a le trebuiau provincie, si aveau putere si bani, pre ce si le procurá? Acestor'a li-trebuiau inse porturi bogate ca *Triestu, Zara, Ragusa, Cataro si Sobunu*, si provincie grase ca *Rodu, Cipru, Crimu si Chersonesulu Tracicu*, ér nu locuri muntóse si sterpe ca Serbi'a, lipsita si pre apa si pre uscatu de comunicatiune cu lumea!

Asia dara e falsu asertulu vostru, fratiloru serbi, cand diceti, că ati venitu incóce cu bani si avere multa, voi ati venitu cum ati potutu scapá cu fug'a si cu sufletulu in palma de spaim'a turciloru, goi goluti ca puiulu scosu din gaóce. Ér noi romanii, poporu ospitalu si iubitoriu de straini, v'amu primitu la vatr'a nóstra cea stramosésca, cu iubire si dragoste crestinésca, ca pre nisce vecini si coreligionari ai nostri, dupa cum marturisesce chronicarulu magiaru *Turocz* dicendu: „*Valachicam gentem hospitalem fuisse, necesse est — quia Slavos sedes querentes inter se hospitio, exceperunt*“, adeca: „natiunea romana a trebuitu se fie fost ospitala, de pe popórele Slavice, cari si-cercau locuintia, le a primitu între sene.“ Dar voi fratiloru serbi mai pe urma, v'ati aratatu ingrati si inimizii romaniloru, facatoriloru vostri de bine, si favorindu-ve impregiurárele ati voitu a-i strivi dupa faci'a pamanului, cuprindindu-le averile, precum: bisericile, manastirile si fondurile, cari si pana astadi le tieneti, si diceti, că sunt ale vóstre dupa principiulu „*beati possidentes*.“ Ati facutu cu romanii tocma asia, dupa cum dice proverbiulu magiaru despre natur'a vóstra a slaviloru, „*dăi slavului locu dupa mésa, ca se te scóta afara din casa*.“ Nime nu ve crede asertulu vostru, că noi romanii, dintre carii unii inca din Roma amu venitu ca crestini, éra de totului ne amu crestinatu sub *Constantinu celu mare*, de cand neintreruptu amu avutu ierarchi'a nóstra nationala, cá unu mai avutu

si numerosi poporu, dintre tóte popórele colocitóre de 17 secle de ani pre acestu pamentu, cá noi dicu, romanii pe timpulu venirei vóstre, se nu fimu avutu macar bisericii, ci se fimu fost avisati la saraci'a vóstra. Dieu! prostu si temerariu asertu!!

Nemai putendu fratii serbi, a sustiené acestu focu curatitoriu, mergu mai departe si dicu, cá desi au fostu manastirile acestea romanesci, acum nu sunt mai multu, cá-ci trecandu romanii la unire, si-au perdutu dreptulu la densele, si caracterulu nationalu romanu; éra ei tocma atunci venindu din Serbi'a, si meritati fiindu pentru imparatia si curte, dupa cum arata diplomele loru, imparati'a si curtea le-au donatu loru manastirile acestea, ca pe unele ce remasesera fara poporu si stapanu. — Aci fratii serbi ne invinovatescu de nota infidelitatis: Marturisimu, cá nu ne am asteptatu la o astfelu de procedura din partea serbiloru, pe cari la venirea loru, cá unu poporu blandu ce suntem i-am primitu la bratiulu nostru. Pentru aceea dicemu, cá si acestu asertu alu loru, cá multe altele, e falsu si mincinosu. Romanii nu s'au unitu toti, si mai vertosu cei din Banatu, nu s'au unitu, fara numai o parte neinsemnata din Ardealu la inceputu. Precum atunci, asia si pana astadi, romanii greco-orientali din Austri'a suntu cu multu mai numerosi decât romanii uniti, mai numerosi chiar decât toti serbii din Austri'a, cu cei din principatulu Serbi'a la olalta luati, daca vomu subtrage din ei pe cele 300,000 de romani, cari se afla acolo, (vedi respunsulu ministrulu presiedinte alu Ungariei *Coloman Tisa* catra deputatulu serbu *Politu* in diet'a Ungariei. 1879). Si apoi cum ar fi potutu luá imparati'a din manile romaniloru credintiosi si numerosi manastirile acestea, eredité a lungulu timpulu dela mosii stramosii loru, si se le fie datu Serbiloru de ieri de alaltieri veniti, si mai putienu meritati pentru patria si curte? In care diploma se cuprindu aceste litere donationali? Aratati-ne fratiloru, cá-ci noi nici nu am auditu, necum se scimu despre asia ceva?! Au dóra pentru not'a infidelitáti, cu care ne inculpati inaintea lumii au facutu curtea asia ceva? Acestu asertu este o mintiuna góla! — Poporulu romanu din provinciele austriace, dimpreuna cu clerulu seu, este cu multu mai vechiu, si pentru tronu si patria, cu multu mai meritat, decât se nu fi fost meritele lui recunoscute la inalt'a curte imparatésca, tocmai si pela inceputulu secululu alu 18. cu venirea serbiloru in cóce, meritatulu chiar si pentru dinasti'a *Habsburgica* in specie. La anulu 1276, romanii insociti cu *Ladislau IV.*, Regele Ungariei, au ajutoratu pe *Rudolf de Habsburg*, pe carele in 1272 lu-alesera ordinele germane de imparatu, in contra lui *Ottocar*, regele Bohemiei, care nu voiá se-lu recunósca de imperatu, ci se-lu detroneze, si pe ruínile Austriei, Ungariei si Romaniei inca atunci se ridice unu mare imperiu slavu, care si acum ca sabi'a lui Democle atarna asupra nóstra, si ca o reti'a de paingini voesce se-se ridice din nou preste ruínile Austriei, Ungariei si Romaniei, avendu, si aflandu-si spriginitorii cei mai mari in serbii moderni. Romanii au datu Ungariei, si Europei in contra mohamedanismulu inundatoriu pre cei mai mari beliduci pre-cum, pre *Ioanu si Mathea Corvinu*, *Paulu Chínegianu*, si pre alti comiti ai *Temisiane* si voevodi ai *Ardélului*, ér literaturéi patriei, au datu pre celu mai mare preotu *Nicolau Olahu*; si legislatiunei, pre celu mai mare iuristu si legislatoriu *Franciscu Pescariu* alias *Deácu*. Acést'a o adeveresce si numerulu celu mare si insemnatu de nobili romani din Ardélu si Ungari'a,

cari s'au binemeritatu pentru patria si curtea imperiala. Chiar si in 1848 romanii casi alte popóra in timpu de periclu sarira intru ajutorulu tronulu; si daca nu s'au luptatu mai cu multa bravura, apoi nici unu picu mai cu putina decât serbii, cei cu gur'a mare si cároru li-place a se laudá cu sciinti'a si specialitatea loru cea militarésca.

Ve intrebámu fratiloru serbi, prin care actu „*de crimen lesae maestatis*“ au comis romanii si Clerulu romanu nota de infidelitate? Au dóra prin rescól'a lui *Nicolau Ursu* alias *Hora*, intemplata mai tardiu, si dupa ocuparea manastiriloru si bisericiloru romane prin voi?! Ei! dara asia tumulturi rustice s'au intimplatu multe in tiér'a nóstra si acést'a nu au fost in dreptata in contra dinastiei si integritáti patriei, ci in contra nobililoru apasatori chiar dupa propri'a fassione a acestoru nobili.

Daca am vrea noi romanii se ve aratamu casuri chiar in contra curtiei si integritáti patriei „*de nota infidelitatis*“ din partea vóstra a serbiloru, amu sci se ve aratámu multe, si macar cá *exempla sunt odiosa*, totusi fiindu cá *trahunt*, ca de revangiu, voi se aducu doue esemple inainte.

La 1690 sub imparatulu *Leopoldu* celu mare *Georgiu II. Brancovicu*, despotulu si beliducele serbiloru asociandu-se ostiriloru imparatesci, si succedandu armeloru imperiale, a infrange puterea Turciloru, si a-i scóte din tiéra, lui *Georgiu* si serbiloru sei a cároru óste constatóre din serbi si romani, mai cá intrecea cu numerulu pre cea imperiala de sub ducele *Ludovicu de Baden* li-se naluci speranti'a, de unu viitoriu mai ferice, care lu-promiteau privilegiile si constitutiunea mai din nainte, dara mai vertos numerulu celu insemnatu alu ostasiloru, cari se mai inmultira prin a celoru veniti cu *Archiepiscopulu Cernovicu*. De aceea, dicu, elu cugetá cu serbii sei, cá intru aceste espeditiuni norocóse, in care elu si cu ai sei s'au luptatu cu mare bravura, ca se restaureze imparati'a cea mare de odinióra a serbiloru. Pentru aceea fara voi'a si scirea curtii imperiale, luá titlulu „*de Domnitoriu si Rege alu tuturoru Slaviloru*“, si i se inchiná si ascultá de elu, toti slavii dela *Drav'a* pana la murele Constantinoplei, si prin o lovitura de mórte voiá se puna capetu pentru totdeuna domnirii Austriace si Magiare in aceste locuri. Imparatulu *Leopoldu* primindu de scire despre acést'a inreprendere infricosiata si ingrozitóre, demandá principelului *Ludovicu de Baden*, conducatoriulu óstei imparatesci, care pre atunci se aflá in *Castre la Niss* in *Bulgari'a*, cá sub órecare pretestu se-lu chame pe *Georgiu* la sine, se-lu prinda si se-lu transpórte la *Vien'a*, ce s'a si intemplatu. Bietulu *Georgiu* pentru acést'a restulu vietiei sale l'a implinitu in arestu in *Vien'a*. Inzadar au fost deputatiunile cele multe, ce s'au manatu din partea serbiloru la imparatia pentru liberarea lui, inzadar chiar si intrepunerea lui *Petru* celu mare, tiarului *Russiei*, cand acést'a a datu visita imparatului *Leopoldu* in *Vien'a*, cáci elu au fost constrensu a remané in arestu pana la mórte, unde au scrisu istori'a natiunei sale serbe. Dupa mórtea lui *Georgiu II. Brancovicu*, cu care s'a stinsu asia dicendu si cea mai de pe urma schinteia de viétia politica a serbiloru, pentru cá cu incetulu si graduatu li s'au casatu tóte drepturile si diregatoriile nationale, in 20 augustu 1691 potestatea capulu lumescu s'a intrunitu cu demnitatea capulu bisericescu si toti serbii s'au facutu atarnatori dela metropolitulu atát in cele spirituale, cât si seculare „*Ut omnes Archiepiscopo tamquam capiti suo Ecclesiastico, tam in spiritualibus quam secularibus dependant*“

Asemenea la anul 1735, când cas'a Domnitóre *Habsburgica* erá amestecata in resboiu greu cu Fran-
ci'a, serbii, cari aveau militiile si regimentele loru
nationale pe langa *Muresiu*, *Tis'a* si in *Banatu*, éra-
si cugetara a fi sositu timpulu binevenitu pentru restau-
rarea Serbiei cei mari, si a-i dá imparatului revangiu
pentru pedepsirea cea aspra alui *Georgiu II. Brancoviciu*
pentru aceea subconducera lui *Petru Pera* — *Pero* —
alias *Segedenitz*, colonelulu si comandantulu regimen-
tului militariu nationalu din *Pecica*, — a lui *Rancu*
Tököli, capitanulu si comandantele regementului mili-
tariu nationalu din *Aradu*, — a lui *Scheviciu*, vicecolo-
nelu in regimentulu militariu nationalu din *Cianadulu*
serbescu, — a lui *Ivanu Sterbe* (scirbu) alias *Csorba* si
Dumegyházi colonelulu si comandantulu duoru regimente
militare de langa *Muresiu* din *Nadlacu*, alui *Zacu*, com-
mandantulu regementului militariu nationalu de langa
Tisa din *Segedin*, tragandu in partea loru si pe unii
unguri si romani, din comitatele *Aradu*, *Zarandu*, *Cia-
nadu*, *Bichisiu*, *Bichoru* si o parte a *Hevesului*, sub
conducerea magiariloru *Ioanu Vértesi* din *St.-Andrei*, *Mi-
hailu Nyulák* din *Siarcadu*, *Ioanu Sebestyén*, *Pavelu Matula*,
Andrei Pastor si *Stefanu Sila*, — rebelara in contra
curtii si integritatii patriei. Intielegendu despre acé-
sta rescóla curtea, trimise in contra loru pe *Ioanu*
Böz, comandant. *Solnocului*. Acest'a fu invinsu inse de
resculati la *Serindulu mare*, si omoritu in fuga de *Mi-
hailu Nyulák*. Atunci curtea luandu lucrulu mai seriosu,
trimise in contra loru pe palatinulu si maresialulu
Ioanu Pálffy si baronulu *Laurentiu Orczy*, si pana a nu
se puté insoti cu socii loru regimintele militari natio-
nale serbesci; ce veneau din *Sirmiu*, *Bacica*, *Tisa* si
Banatu, cand acésta revolta serbésca era se devina tra-
gica si periculósa pentru tronulu, spre norocirea curtii;
acestor-a li sucesera a infrange pe resculati si a pune
man'a pre toti conducatorii loru, pe carii i-batura in
tiéra si-ii trimisera la *Bud'a*, unde *Petru Pera*, *Ioanu*
Sebestyén, *Andrei Pastor* si *Stefanu Silasy* fusera taiati
cu rót'a, ér corpurile loru impartite in patru parti, si
espuse pe spanzuratori la *Aradu*, *Oradea-mare*, *Siarcadu*
si *St.-Andrei*. La cei mai multi li-se taiara capetele,
éra *Csorba*, *Scheviciu*, *Tököli* si *Zacu*, dupa robia multa
fura agratiati (vedi *Nagykörös cronica*, si *Samuilu Timon*
epitome chronologica ad unum 1735 ad calcem libri.)

(Va urmá.)

D i v e r s e.

* **Maiestatea Sa** va calatori in lun'a lui augustu
in Transilvani'a spre a asistá la manevrele din Ter-
gulu-Muresiului.

* **Parastasu**. Ieri la órele 11 a. m. s'a tienutu
in biseric'a catedrala din Aradu parastasu pentru
fericitulu archimandritu si vicariu episcopescu Andreiu
Papu, fiindu de facia corpulu profesoralu alu institu-
tului pedag.-teologicu si toti elevii institutului. Cu
acésta ocaziune a tienutu dlu directoru alu institu-
tului Ioanu Rusu unu discursu, in carele in termini
alesi espuse biografi'a fericitului si meritele lui pentru
biserica.

* **Societatea academica romana** s'a ocupatu in
dilele din urma cu desbaterea statutelor.

* **Corpurile legitórie** ale Romaniei au votatu
respunsurile la mesagiulu tronului.

* **Mórtea printiului Napoleonu** o descrie unu
telegramu din Londra astfeliu: „Capitanulu Carey,
care a fost cu printiulu Napoleonu in diu'a mortii

sale istorisesce urmatóriele: In diminéti'a dilei de 1
iuniu amu mersu eu cu Napoleonu si cu o escorta de
6 cavaleristi calare dela cuartirulu generalu din
Chelmsfords cam o distantia de 8 miluri inainte, a
ficsá si a desemná situatiunea taberei celei mai de
aprópe. Pe la 3 óre d. a. amu descalecatu la unu locu
potrivitu, unde se parea cá nu se afla sufletu de omu.
Dupa ce nu vadiaramu vr'unu inimicu, a datu Napo-
leonu ordinulu de a incalecá. In momentulu acél'a
strigá Carey, cá vedé printre érb'a inalta fecie de
Zuli. „Le vedu si eu“ dise printiulu. Totodata Zulii,
cari erau ascunsi in érba dedura o salva tare de focu.
Noi toti amu saritu pe cai si amu galopatu spre o
vale strimta, cara erá camu 200 yards (100 stangini)
departe, dar printiulu si doi ómeni din escorta lipseau.
Calulu lui Napoleonu veni in fuga mare la trupa,
cand acést'a se reintórse. Tardiu intalnira pe gener.
Vood cu o escorta. C'unu ochianu vediuira vre-o 30
de Zuli in departare de vre-o 7 miluri mergendu
peste unu dealu si ducendu cu sine 2 cai. In dimi-
nétia de 2 iuniu a mersu generalulu-maresialu cu 6
escadróne cavaleria la faci'a locului. La 9 óre gasira
aprópe de o ripa cadavrulu lui Napoleonu. Elu zacea
golu, numai unu lantiu si unu medalionu ce lu-portá
acatiatu de gátu ii-mai lasara Zulii. Aprópe de ca-
davru sa afla unu pintenu si unu ciorapu. Printiulu
avea 18 impunseturi de lanci (numite „Assegai“, cu
cari sunt armati Zulii); unele din ele i-strabatura
prin spate si prin peptu astfeliu, incát corpulu erá
acoperitu de rane. O impunsetura capetá si in ochialu
stangiu, cu tóte aceste trasurile faciei printiului nu
erau diformate. Din tóte se vedea, cá printiulu voindu
se incalece i s'a ruptu ching'a dela siea si calulu spa-
riatu l'a trantitu. Dupa aceea a voitu se fuga pana
in apropierea ripéi, unde a fost ucisu. Doi ómeni din
escorta zaceau aprópe de elu morti. Printiulu a fost
acoperitu cu o patura, si a fost dusu pe lanci in tabera.
Intrég'a divisiune lu-intimpina in parada Printiulu a
doveditu mai de multe ori curagiu si a luat parte
la o recunóscere, fara a dá inse de inimicu. Genera-
lulu a voitu se oprésca pe principe de a merge cu
espeditiunea, dar acest'a a insistatu a luá parte. Prin-
tiulu a fost fórté inbitu in armata. Taber'a intréga
jelesce si imputa generalului, cá nu a opritu categoricu
pe printiulu de a se duce. Loculu unde a fost omo-
ritu se afla langa riulu Ityotyozii.

* **Nihilisti in secuime**. In comitatulu Trei-
scaune, in Transilvani'a intemplandu-se multe focuri
s'a publicatu statariulu. Indata dupa publicare s'a
datu focu cladiriloru economice ale vicecomitelui. Or-
dinandu-se in urn'a acestui faptu cercetare se aprin-
sera apoi cladirile economice ale notariloru incredin-
tiati cu cercetarea.

* **O suvenire**. Intr'o societate se plangea o
dama, cá in aceste timpuri grele este necessitata a
merge cu fiic'a sa bolnava la o scalda. Intrebata
fiindu de caus'a bólei respunse cu sange rece, cá „este
o mica suvenire din Carnevalu, coconiti'a are nenor-
ocirea a fi pré multu adorata de teneri, si astfeliu
a dansatu pré multu.“

* **Femeia orchestra**. — Unu fenomenu de ubi-
quitate, neintrecut pana astadi, se vede la o tenera
copila, pe care natur'a a inzestrat'o cu trei parecchi
de bratie si cu doue parecchi de picióre. Miss There-
sita Paciwork, o frumósa americana este singura unu
quator, cáci pe cand stand, canta la piano cu doue din
manile sale de dinainte, cu cele lalte doue, esecuta de mi-

nune partea de violina. Acestea cu manile d'înainte; căci tiner'a virtuosa are doue manî in spate, cu cari canta alto, pe cand cu cele doue picioare suplimentare, combinate cu celelalte doue, face parte de violoncelă. Acest quator ambulantu si-propune a dá la Paris mai multe concerte de musica prin case, si câte-va reprezentatiuni pe un'a din scenele lyrice franceze, căci pe celelalte le refusa, precum a mai refusat oferirile princiare ale unui bogatu parisianu, incantatu de talentulu ei. Miss Theresita Paciwork a mostenitu anulu trecut o suma de 250.000 franci, ce-i lasase prin testamentu unu lordu, unu bogatu admiratoru alu frumusetiei sale, cărui'a i-refuzase un'a din manile sale. (Stéu'a Romaniei.)

Concursu.

Se escrie pentru statiunea invetiatorésca din comun'a **Jidovinu** prot. Versietului cottulu Carasiului cu terminulu pana la **15. iuliu a. c. st. vechiu**, in care di se va tiené si alegerea. Emolumintele sunt: 300 fl. v. a. in bani gata, 3 jugere de pamentu aratoriu de clasa a II-a, jumătate de jugeru intravilanu, cartiru liberu si 4 orgii de lemne, din care are a-se incaldi si scól'a. Doritorii de a ocupá acest post sunt avisati a-si adresá recursele lor, instruate in sensulu stat. org. bis. pré on. domnu **Ioane Popoviciu, Mercina per Varadia**, totu deodata cu a-se presentá in vreo dominica séu serbatóre in biserica spre a-si aretá desteritatea in cantare si tipicu.

Jidovinu in 1. iuniu 1879.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu dlu protopresbiteru tractualu.

Se escrie pentru statiunea invetiatorésca din comun'a **Salcitia** prot. Versietului, cottulu Timisiului cu terminulu pana la **22. iuliu a. c. st. v.** in care di se va tiené si alegerea. Emolumintele sunt: 300 fl. v. a. 10 fl. pentru cercetarea conferintieloru, 5 fl. pentru scripturistica, cartiru liberu si 6 orgii de lemne, din care are a-se incaldi si scól'a. Doritorii de a ocupá acestu postu sunt avisati a-si trimite recursele lor, instruate in sensulu stat. org. bis. adresate comitetulu parochialu la pré on. d. **Ioane Popoviciu in Mercina per Varadia**, totu deodata cu a-se presentá in vreo dominica s'au serbatóre in biserica spre a-si aretá desteritatea in cantare si tipicu.

Salcitia in 1. iuniu 1879.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu dlu protopresbiteru tractualu.

Conform dispusetiunei Venerabilului Consistoriu aradanu din 8 maiu a. c. Nrulu 999/B se escrie concursu pentru deplinirea vacantei parochii gr.-or. din opidulu **Banatu-Comlosiu**, a in an. tr. reposatului parochu **Ioanu Grozescu**, — protopopiatulu Banatu-Comlosiului, in comitatulu Torontalu pana la **20. Iulie a. c. st. v.** in care diua va fi si alegerea. Emolumentele sunt: un'a sesiune parochiala de 30 jugere catastrale aratura cu apartienetórele estravilane gradini; birulu si venitul stolaru legatu; care impreuna computate — in sensulu §-lui 9. punctulu: b. c. d. din regulamentulu provisoriu din anulu 1876 prestau o dotatie sigura receruta pentru parochie de Clas'a I. — deci recurentii au a-si substerne recursele lor adresate catra comitetulu parochialu — inezstrate cu documentele si testi-

moniile de cualificatiune prescise pentru parochie de antai'a clasa subscrisului protopopu la **Banatu-Comlosiu**, via N.-Kikinda, pana la amantitulu terminu, ér amesuratu §-lui 15. a suscitaturu regulamentu a se presentá in biserica parochiei si a cantá, respective cuventá.

Banatu-Comlosiu, 10. iuniu 1879.

In avut'a contielegere a Comit. Paroch. din 14. maiu si 9. iuniu.

Vichentie Sierbanu
protop.

Stefanu Zsianu
presiedinte.

Nic. Popoviciu
not. com. paroch.

Pentru vacant'a statiune invetiatorésca din comun'a **Chesoa** inspectoratulu Belului. Emolumintele sunt in bani 84 fl.; 16 cubule de bucate, jum. grau, jum. cucurudiu, 70 fl. pentru fanu si pae, si 6 stangini de lemne, din care are a se incaldi si scól'a, cuartiru cu gradina de jumatate jugeru. Doritorii de a ocupá acésta statiune au a-si tramite recursele loru indiestrate cu testimoniulu de cualificatiune, testimoniulu celu puinu despre absolvirea a lorá 3 clase gimnasiale precum si atestatu despre conduit'a loru morala de pana aci. Astfeliu gatite au a-le adresá „Inspectorulu cercualu D. Iosifu Pintia p. u **Hollod in Gyanta** pana in diu'a de **15. Iuliu st. v.** cand se va tiené si alegerea.

Chesoa la 14. maiu v. 1879.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine **Iosifu Pintia** inspectoru scol.

Pentru parochi'a vacanta gr. or. de clas'a a II-a din **Crocna** in protopresviteratulu Borosineului, dieces'a Aradului, se escrie concursu cu terminulu de alegere pe **29. iuniu** a. c. se. v. — Emolumintele sunt: o sesiune pamentu aratoriu, unu intravilanu, biru dela 180 case, câte o masura cucuruza sfermatu si stolele indatinat. Din aceste emoluminte alesulu va folosi numai o jumătate de sesiune si doue tertialitati din poporu, si jumătate din intravilanu pana la mórtea veteranului preotu Ioanu Seracu, cand apoi va trece in folosint'a lui intréga sesiunea si totu venitul parochialu. Va mai avé alesulu a dá din venitul, birulu si pamentulu parochialu jumătate veduvei preotese si orfaniloru pana la anulu mortii raposatului preotu Ioanu Halmagianu. Doritorii de a ocupá acésta parochia recursele loru proviedute cu documintele prescise in regulamentulu provisoriu pentru parochia de clasa a II-a adresandu-le comitetulu parochialu, le voru trimite la oficiulu protopresviteralu in Borosineu, celu multu pana la 24. iuniu a. c. st. v.

Crocna, 30. maiu 1879.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine **Nicolau Beldea**, adm. protopresviteralu.

Pentru deplinirea definitiva a parochiei de clasa a III-a **Hassiasiu**, in protopresviteratulu Hassiasiuului, cu terminu de alegere pe **29. iuniu** v. a. c. Emolumintele sunt: a) Platiu parochialu de jumătate lantiu intra, si jumătate estravilanu; b) un'a sessia parochiala de 30 de lantie parte aratoriu parte fenatiu; c) câte un'a mesura de cucurudiu in bómbe, si stol'a indatinata dela 95 case. Doritorii de a ocupá acestu postu sunt avisati, recursurile lor instruate, amesuratu statutulu organicu, si adresate catra comitetulu parochialu, a le trimite parintelui protopresviteru tractualu **Georgiu Cratiunescu** in Belintiu, pana la terminulu prefiptu, pre langa aceea intru o duminica ori serbatóre a se presentá in biserica, pentru de a-si aretá desteritatea in cantári si tipicu.

Hassiasiu, in 27. maiu 1879.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Georgiu Cratiunescu**, prot. tract.